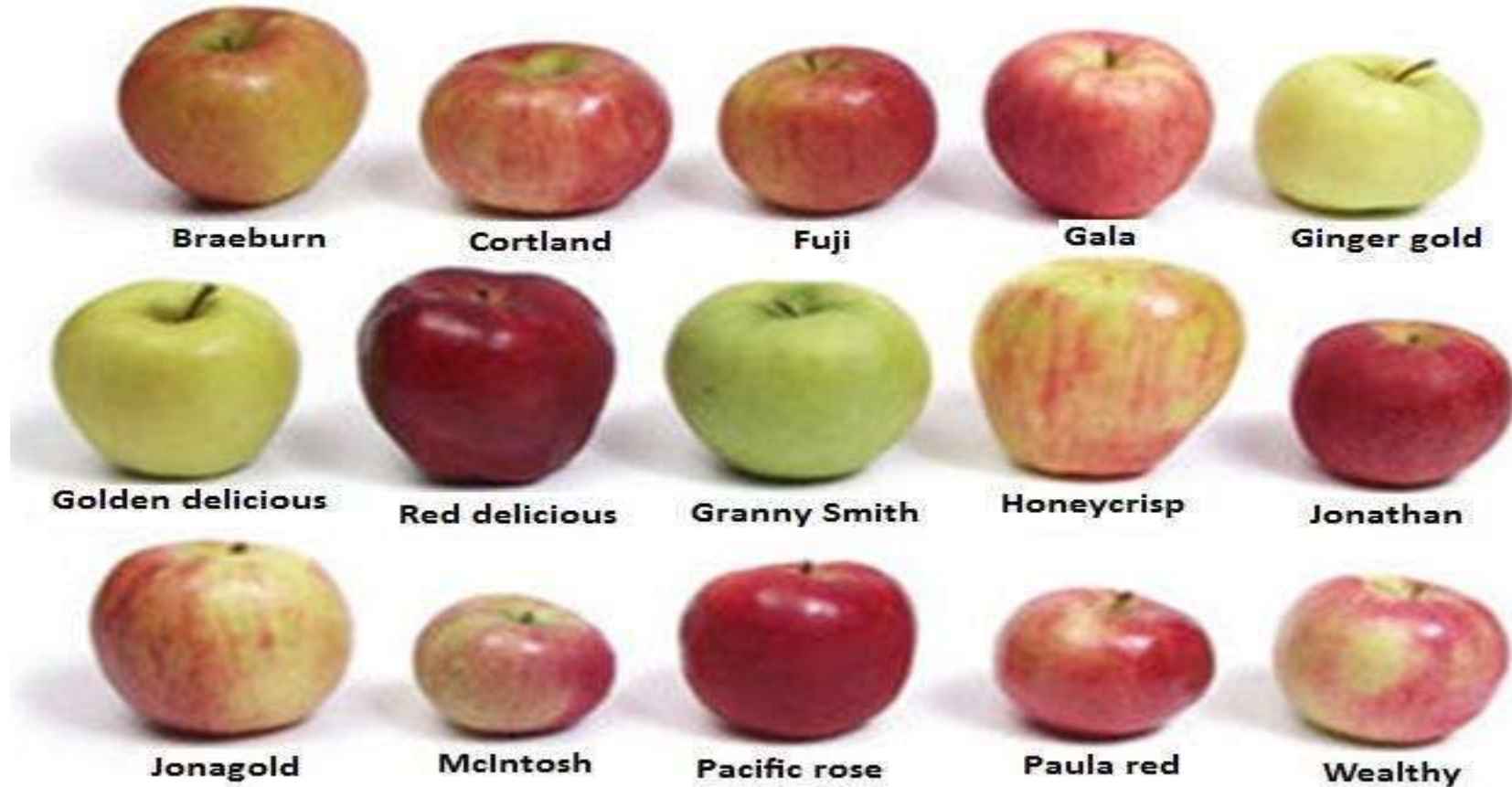

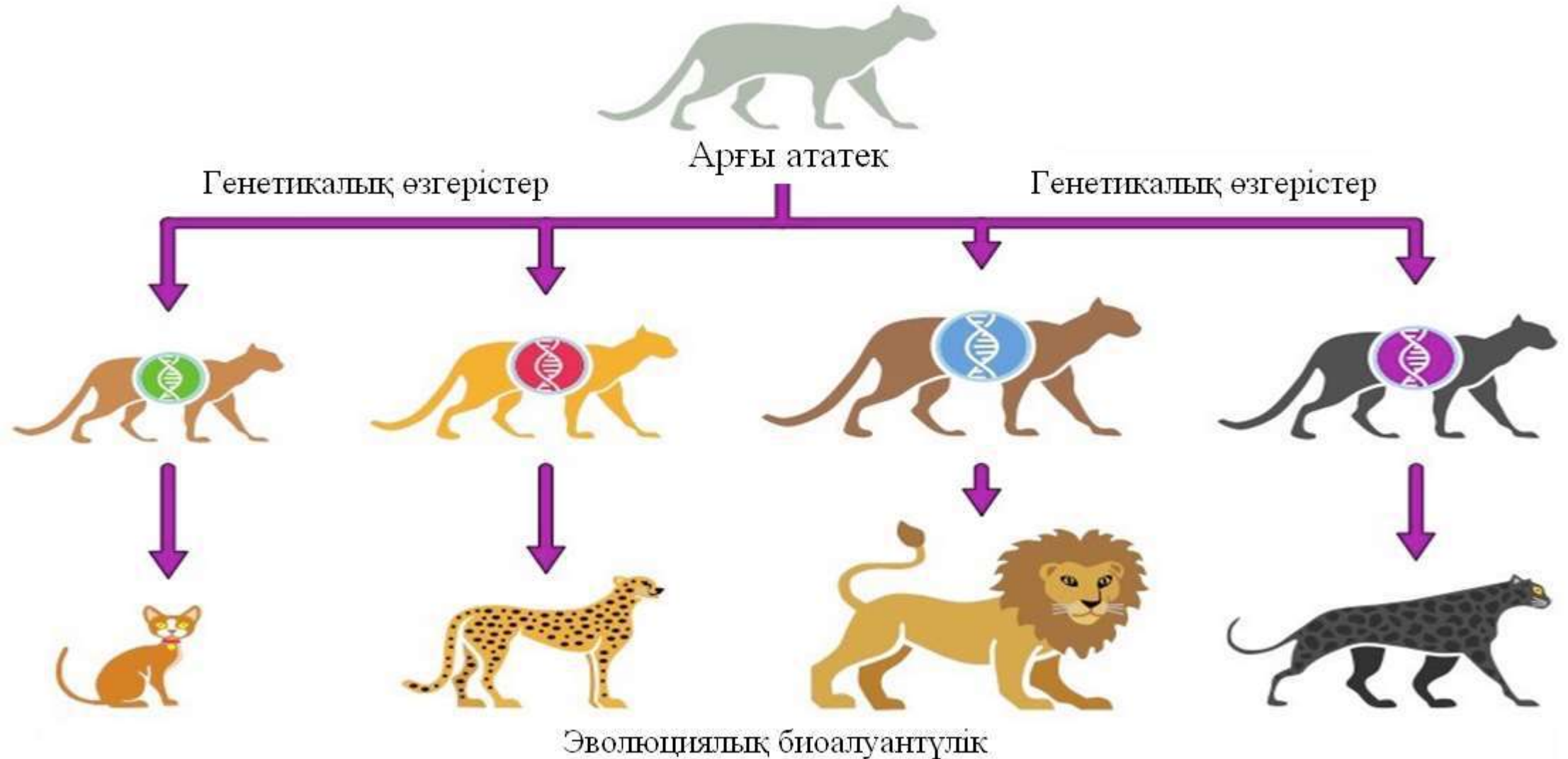
- Алма түрлерін мұқият қараңыз
- Қандай белгінің өзгеруі айқын көрінеді?

Селекцияның генетикалық негіздері

ОМ: 10.2.6.1 тұқымқуалайтын өзгергіштік
пен эволюция арасындағы өзара
байланысты түсіндіру

Берілген схеманы қарап сұраққа жауап бер Түрдің өзгеруіне не себеп болады?

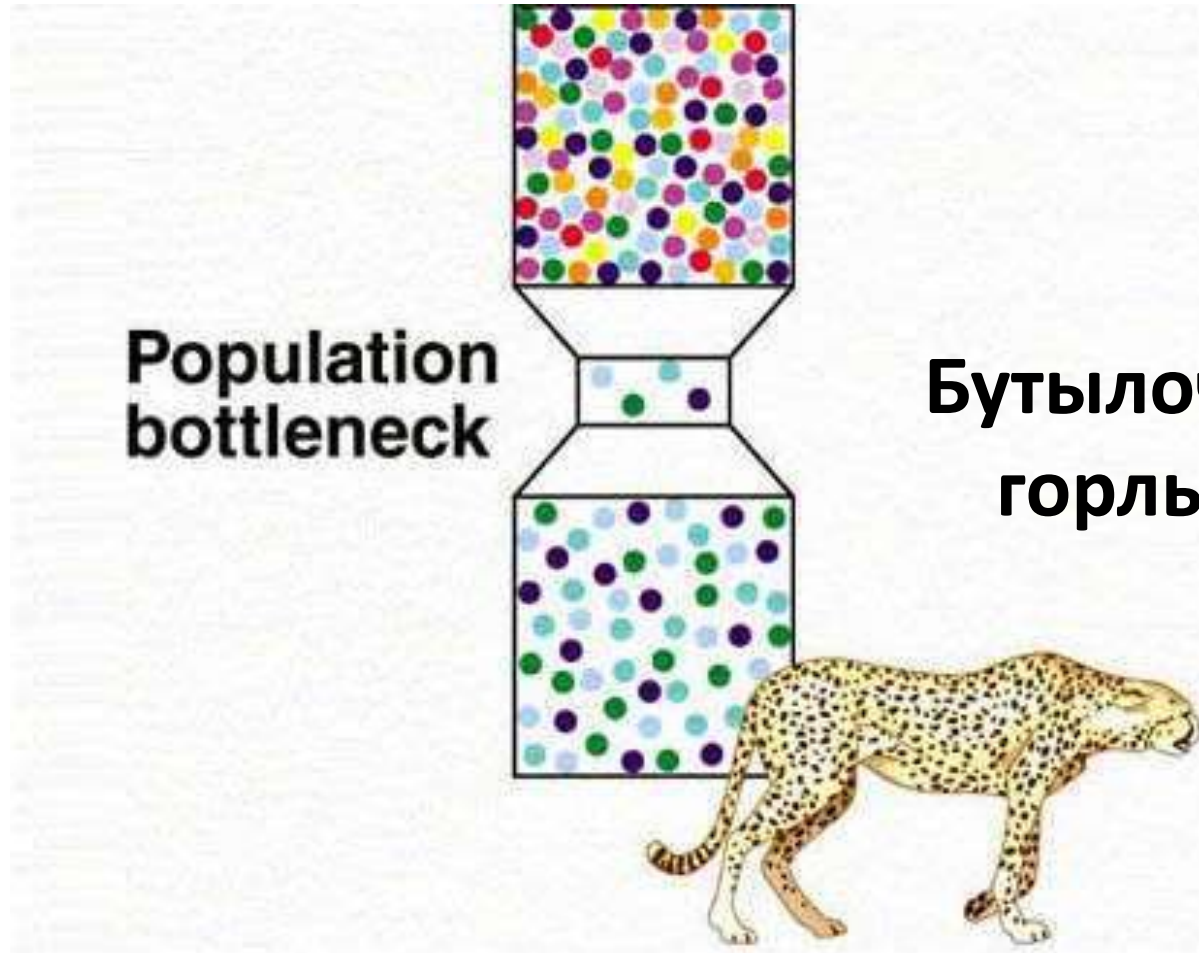

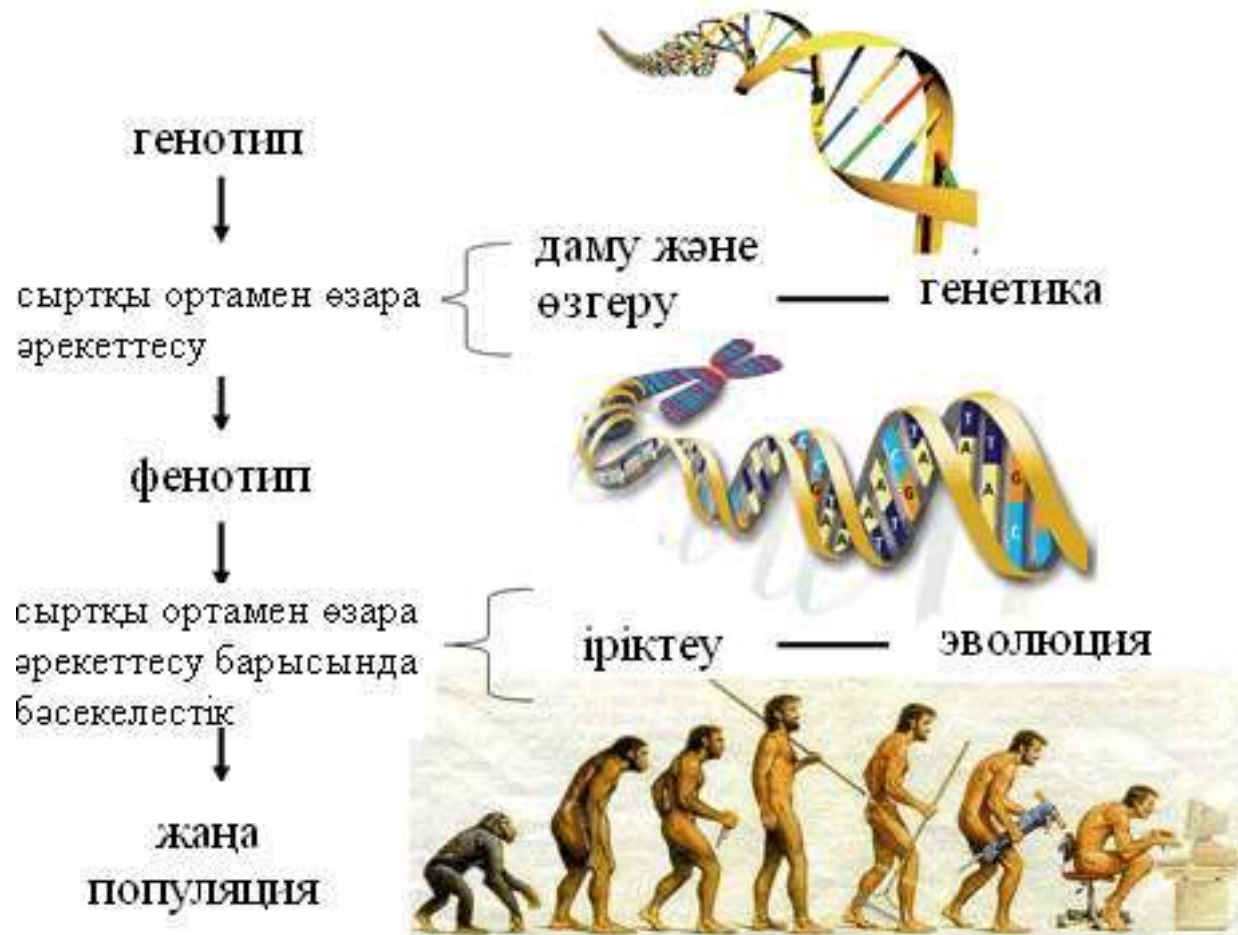
Берілген сурет тірі ағзаларды эволюциялық өзгеріске алып келді ме? Себебін түсіндір.

Генетикалық алуантрлілік

Тұқымқуалайтын өзгергіштік эволюцияның факторының бірі

Қарапайым эволюциялық факторлар

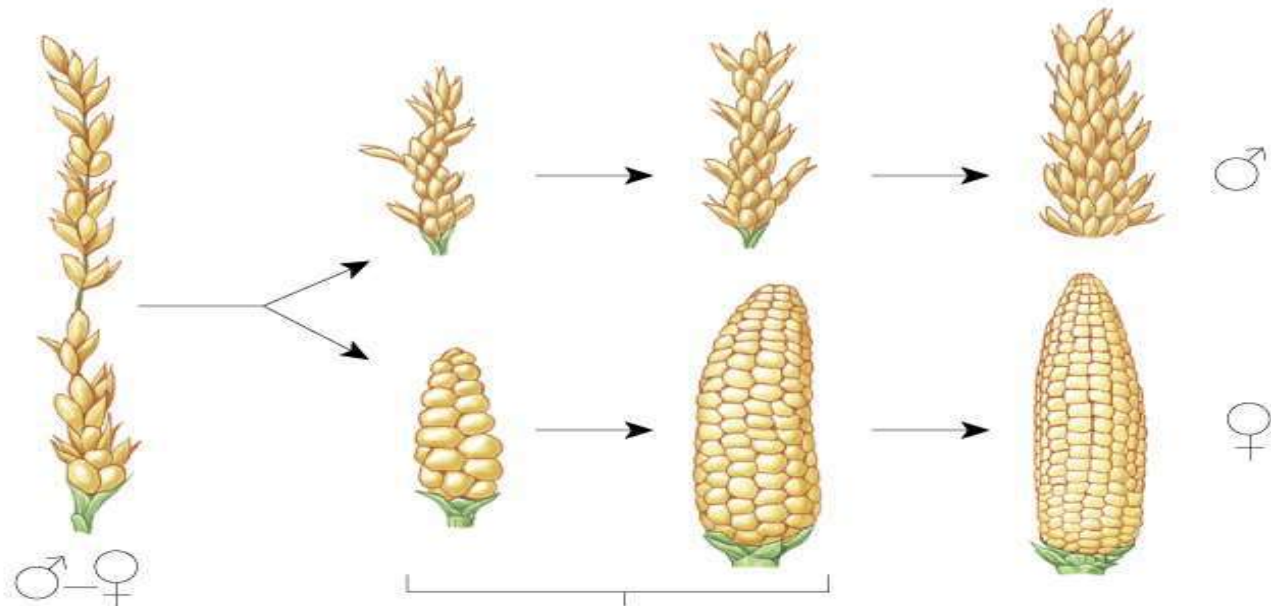
- Мутациялық прогресс.
- Популяциядағы сандар тербелісі (популяция тербелісі)
- Изоляция
- Гендер дрейфі
- Табиғи сұрыпталу
- Миграция

Қолдан сұрыптау

- Адамның белгілі бір мақсатқа сай өсімдік іріктемелері мен жануарлардың қолтұқымдарын шығарып алуы.

Copyright © The McGraw-Hill Companies, Inc. Permission required for reproduction or display.

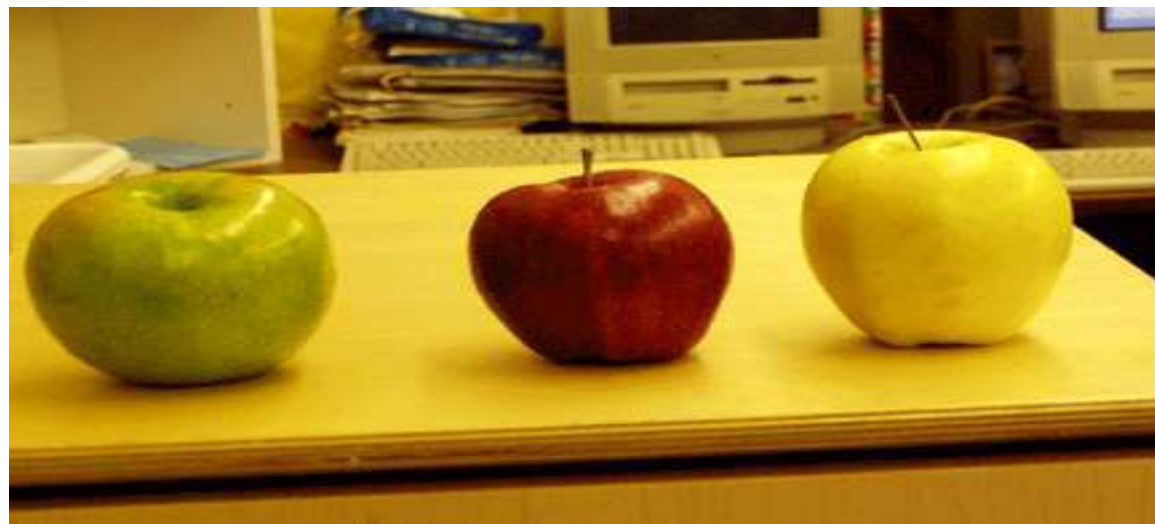
Табиғи жүгері   аралық формалар   заманауи жүгері іріктемесі

Белгілерді сипаттаңыз

- **МЫСАЛЫ**

- дәм,
- мөлшері,
- Ауруға төзімділігі,
- өнімділігі.

- ...өнім-өсіру барысында алынған алма саны

Апорт алмалары

Қолдан сұррыптаудың кезеңдері

1. Нақты мақсатқа сай келетін **белгілерді іріктеу**
2. Дараларды белгілерге сай будандастыру
3. **Мақсатқа сай** белгілерге ие **ұрпақты іріктеп алып, өсіру**
4. Бірнеше ұрпаққа осы **іріктеуді жалғастыру** арқылы **сапаны арттыру**

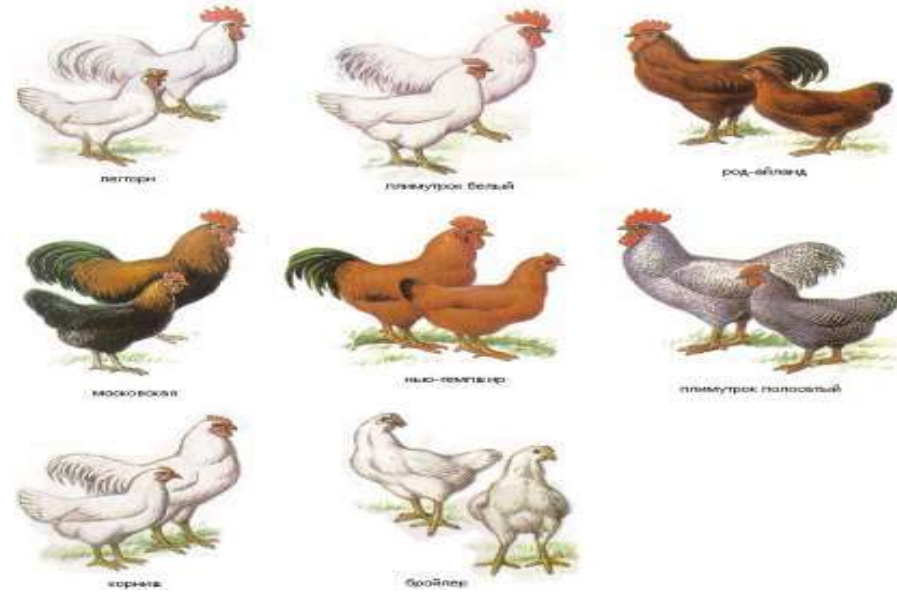
Қолдан сұрыптау

- *Қолдан сұрыптаудың нәтижесінде адам тек өз қажетіне жарайтын пайдалы қолтұқымдар мен іріктемелерді шығарады.*
- *Жаңа іріктемелер мен қолтұқымдар шығару жұмысында адам организмдер белгілерінің өзгеруін негізге алады.*
- *Мұндай өзгерістер біртіндеп жинақтала түседі де, ол айқын емес (мутациялық) өзгергіштіктің пайда болуына жол ашады.*
- *Қолдан сұрыптау тиімді болу үшін, көбірек даралар арасынан таңдау жұмыстары жүргізіледі.*

Қолдан сұрыптау

Қолдан сұрыптау - адамның әсерімен болатын сұрыптау. Тұқымқуалаушылық және өзгергіштік негізінде жаңа бағалы түрлер мен сорттар қарастырылады, ол сорттар тұқым шаруашылығы үрдісімен сақталып отырады.

Қазақстандағы жануарлардың қолтұқымдары

- Қазақтың Ақ бас сиыры қазақтың жергілікті сиырын қалмақ бұқасымен бұдандастырып, одан алынған ұрпақты Герофорт тұқымымен шағылыстыру арқылы алынған.
- Қырдың қызыл сиыры — Солтүстік Қазақстанда шыққан бұл тұқым қазақтың жергілікті сиырын Швицкий бұқасымен бұдандастыру арқылы алынған.
- Симменталь ірі қара малы және Әулиеата ірі қара малы тұқымдары бар

Қазақтың ақбас сиыры

Архар меринос қойы

«Асыл сапа» бидайы

Жылқылардың тұқымдары:

- 1. Қостанай жылқысы
- 2. Көшім жылқысы
- 3. Мұғалжар жылқысы

Қостанай жылқысы

